

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ใน ๒ ประเด็น คือ การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานบุคคล โดยแต่ละประเด็นประกอบด้วย เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง และมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตมุ่งการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงการทุจริตที่ได้นี้ มากำหนดเป็นมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ อีกด้วย เพื่อมุ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นโยบาย และแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต ตลอดจนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online: ITA Online) มีค่าคะแนนที่สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล ๑

วัตถุประสงค์ ๑

กรอบการประเมินความเสี่ยง ๒

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ๒

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยง ๓

ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม..... ๓

ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ๔

ขั้นตอนที่ ๑ ระบุขั้นตอน และประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ๔

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ๔

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ๗

ขั้นตอนที่ ๔ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน .. ๗

มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ..... ๙

ส่วนที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในฐานะที่กลไกของฝ่ายบริหารที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยกำหนดให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหา การทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

การทุจริตจากการรับสินบน หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นรูปแบบหนึ่งของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารงานและภาพลักษณ์ขององค์กร ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อมิให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อนและเป็นกฎหมายที่ป้องปรามการกระทำความผิดในเรื่องของ “สินบน”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตและการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. เพื่อปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยังยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน
๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่ อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) จำแนกได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S : Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (O : Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ หรือหลักวิชาการ การไม่มีความรู้ ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F : Financial Risk) เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หลักวิชาการที่กำหนดไว้ หรือ ไม่มีความรู้ ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ การจงใจละเว้น ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง (C : Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการต่างๆ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรือไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่สถานการณ์ปัจจุบัน (ระเบียบล่าหลัง)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

๑. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

- ๑.๑ ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
- ๑.๒ เศรษฐกิจ (Economic)
- ๑.๓ การเมือง (Political)
- ๑.๔ สังคม (Social)
- ๑.๕ เทคโนโลยี (Technological)

๒. ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

๒.๑ คณะผู้บริหาร/กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)

๒.๒ โครงสร้างองค์กร (Structure) ที่ไม่เหมาะสมกับภารกิจ

๒.๓ รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) กระบวนการ/การบริหารจัดการ การกำหนด นโยบาย แผนงาน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน

๒.๔ บุคลากร (Staff) การจัดการทรัพยากรมนุษย์

๒.๕ ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคลากร

๒.๖ รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) พฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารและพนักงาน

ในองค์กร

๒.๗ ค่านิยมร่วม (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมายทิศทางเดียวกันในอันที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หากไม่มีค่านิยมร่วมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ประกอบด้วย ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. การจัดซื้อจัดจ้าง
๒. การบริหารงานบุคคล

ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตแลประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง /ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
สินบน	ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคลเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงอาศัยขั้นตอนหลักในการประเมิน ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ระบุขั้นตอน และประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๓. มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ขั้นตอนที่ ๑ ระบุขั้นตอน และประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตามที่ได้พิจารณาประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน ใน ๒ เรื่อง คือ การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานบุคคล สามารถระบุประเด็นความเสี่ยงได้ ดังนี้

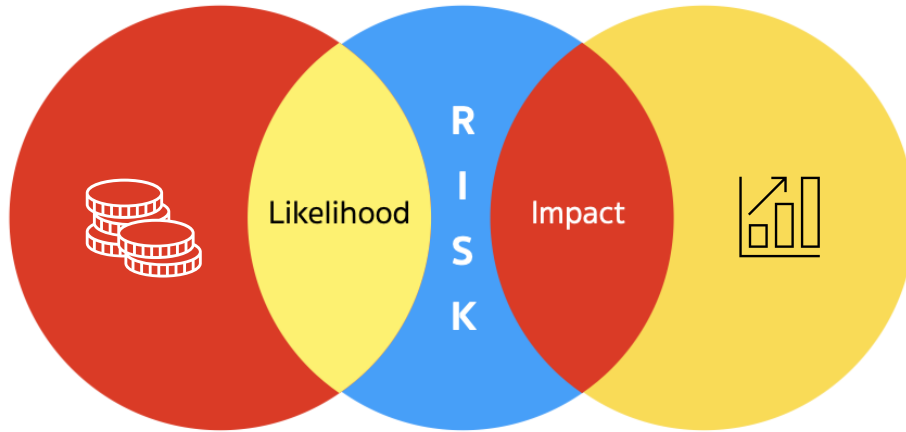
ลำดับ	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	
			เคยเกิดขึ้นแล้ว/ โอกาสเกิดซ้ำ	ไม่เคยเกิดขึ้น/ไม่มี ประวัติมาก่อน/ใน อนาคตมีโอกาสเกิด
การจัดซื้อจัดจ้าง				
๑	การจัดทำคุณลักษณะ ของพัสดุ	มีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ จัดทำคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อให้ ตรงกับผู้ประกอบการรายเดียว เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ ผู้ประกอบการรายใด รายหนึ่ง กีดกันผู้ประกอบการ รายอื่น		✓
การบริหารงานบุคคล				
๒	การสอบข้อเขียนและ สอบสัมภาษณ์ของ ผู้สมัครสอบ พนักงานราชการ	อาจมีการให้สินบนเจ้าหน้าที่ หรือเป็นพวกพ้องกัน เพื่อนำ ข้อสอบมาให้ผู้สมัครสอบที่ เกี่ยวข้องกับผู้ให้สินบน		✓

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ได้ดำเนินการกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาสที่จะเกิดการทุจริต และด้านผลกระทบ และกำหนดการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียดดังนี้

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ โอกาสที่จะเกิด (likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	โอกาสเกิดได้มากที่สุด
๔	โอกาสเกิดได้บ่อยครั้ง
๓	โอกาสเกิดได้บ้าง
๒	โอกาสเกิดได้น้อย
๑	ไม่เคยเกิดขึ้นหรือโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) พิจารณาความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยง แบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน บุคลากรถูกชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์หน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง
๓	หน่วยตรวจสอบจากภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงบุคลากรภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มีผลกระทบ

๓. เกณฑ์การจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Degree of Risk) ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ X ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
สูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
สูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ได้ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการงานจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานบุคคล และกำหนดเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตแล้ว จึงประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานดังนี้

ตารางแบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ลำดับ ที่	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑.	การจัดซื้อจัดจ้าง				
	การจัดทำคุณลักษณะของพัสดุ	อาจมีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่จัดทำคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อให้ตรงกับผู้ประกอบการรายเดียวเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง กีดกันผู้ประกอบการรายอื่น	๓	๒	๖ (ปานกลาง)
๒.	การบริหารงานบุคคล				
	การสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ของผู้สมัครสอบพนักงานราชการ	อาจมีการให้สินบนเจ้าหน้าที่หรือเป็นพวกพ้องกัน เพื่อนำข้อสอบมาให้ผู้สมัครสอบที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สินบน	๒	๒	๔ (ปานกลาง)

ผลประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งประเมินตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ดังที่แสดงในตารางด้านบน สรุปได้ดังนี้

๑. การจัดทำคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ : มีความเสี่ยงในการทุจริตอยู่ในระดับปานกลาง
๒. การสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ของผู้สมัครสอบพนักงานราชการ: มีความเสี่ยงในการทุจริตอยู่ในระดับปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๔ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดย ความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมี หลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน มาประกอบด้วย การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของ กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติมตามตารางด้านล่าง)

คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความ เข้มแข็ง และดำเนินไปได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งช่วยให้ เกิดความมั่นใจ ได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยัง ขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุม ไม่ได้มาตรฐาน ที่ยอมรับได้เนื่องจาก มีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ จึงได้ดำเนินการกำหนดและปรับปรุง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ตามผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดย กำหนดมาตรการตามตารางดังต่อไปนี้

มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ ผลกระทบ			มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ									ผู้รับผิดชอบ	
	L	I	RS		ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔				
					ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
การจัดซื้อจัดจ้าง															
อาจมีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่จัดทำคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อให้ตรงกับผู้ประกอบการรายเดียวเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง กีดกันผู้ประกอบการรายอื่น	๓	๒	๖	กำหนดเงื่อนไขในการจัดทำคุณลักษณะเฉพาะหรือรายละเอียดพัสดุให้เปิดกว้างให้มีผู้ประกอบการเข้าได้มากมาย											กลุ่ม บริหารงาน การเงิน สินทรัพย์
การบริหารงานบุคคล															
อาจมีการให้สินบนเจ้าหน้าที่หรือเป็นพวกพ้องกัน เพื่อนำข้อสอบมาให้ผู้สมัครสอบที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สินบน	๒	๒	๔	๑. ผู้นำองค์กรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ๒. บุคลากรภายในองค์กรช่วยกันเป็นหูเป็นตา สอดส่อง แจ้งเบาะแส รายงานพฤติกรรมเกี่ยวกับการทุจริต											กลุ่ม บริหารงาน บุคคล

